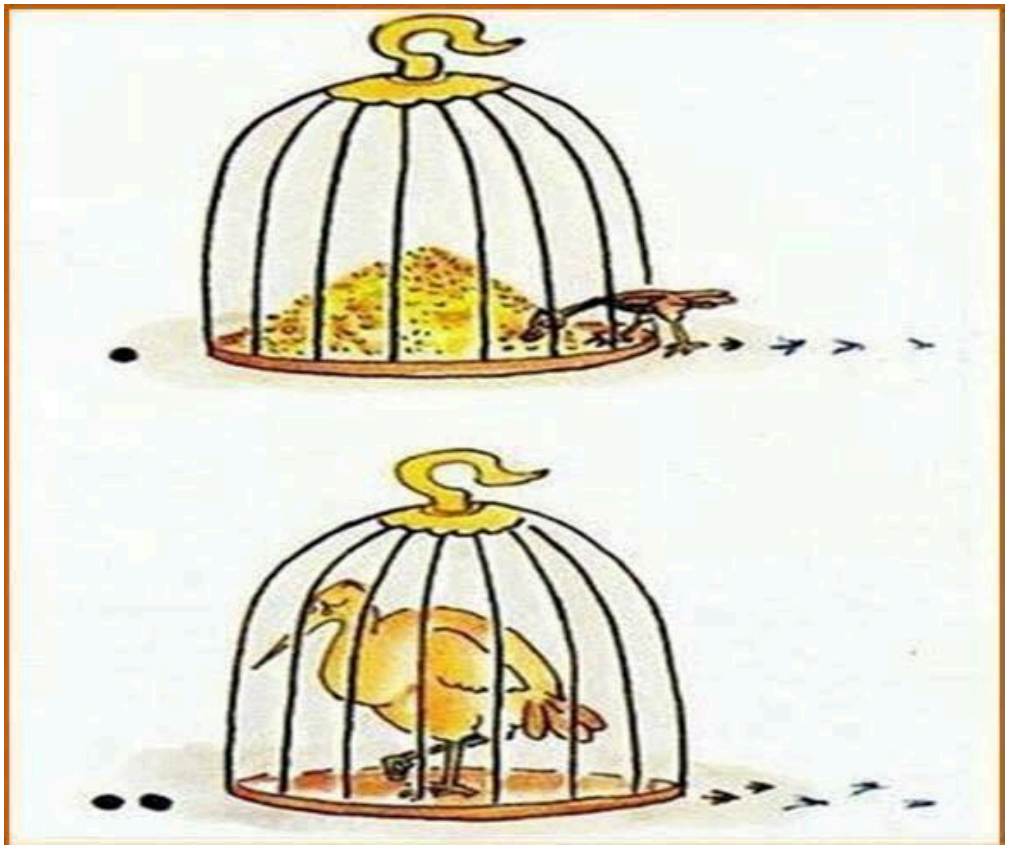

Παναγιώτης Μαυροειδής

Η βασική επιχειρηματολογία της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ για την αποδοχή του περίφημου δημοσιονομικού «κόφτη», δηλαδή της **Αυτόματης Μνημονιακής Προσαρμογής** (συμβολική και πολιτική αντίθεση με την αλήστου μνήμης Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή των μισθών!), ήταν περίπου η εξής: «Με τον τρόπο αυτό, καθώς και με την προώθηση της αξιολόγησης και την υιοθέτηση των μέτρων του νέου Μνημονίου, κερδίζουμε ένα καθαρό πολιτικό χρόνο τριών ολόκληρων ετών».

Να τον κάνουν τι αυτόν τον χρόνο;

Θα αρκούσε αυτό μόνο το παράδειγμα για να καταδειχθεί ότι η **πεμπτουσία** του χαρακτήρα και της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι ακριβώς η **συνέχιση της κυβερνητικής διαχείρισης και μιας άθλιας αντιλαϊκής πολιτικής.** Με κάθε τίμημα, με κάθε «υπογραφή», με κάθε «μέτρο». Όσοι πίστεψαν ότι ο ΣΥΡΙΖΑ «δε θα κάνει τα πολλά –άλλωστε

αυτά δεν είναι της ώρας- αλλά θα ανακουφίσει τον κόσμο με άμεσα μέτρα στη ζωή του», αναμφίβολα ζουν στιγμές μεγάλης διάψευσης και απογοήτευσης.

Τα προσχήματα σιγά σιγά φεύγουν από το προσκήνιο και αντικαθίστανται με την ωμή πολιτική σκοπιμότητα. Έτσι, την περασμένη βδομάδα ο ΣΥΡΙΖΑ έκανε γνωστό πως σχεδιάζει **αλλαγή του εκλογικού νόμου**, με άρνηση της απλής αναλογικής και συνακόλουθη διατήρηση της εκλογικής νόθευσης μέσω του λεγόμενου «bonus εδρών». Ακομπλεξάριστος ο Κουρουπλής δήλωσε σχετικά ότι τα περί θέσπισης απλής αναλογικής «θα οδηγούσαν σε περιπέτειες ακυβερνησίας». Η ανοιχτή υιοθέτηση εφαρμογής της αστικής ευρω-ενωσιακής πολιτικής μόνιμης αντεργατικής σφαγής, συνοδεύεται με **μέτρα πολιτικής αντιδημοκρατικής θωράκισης** του σάπιου πολιτικού συστήματος και της «σταθερότητάς» του. Όσοι, στην αριστερά καθόρισαν την πολιτική εκτίμηση και στάση τους απέναντι στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με την μπακάλικη λογική «στηρίζουμε τα θετικά, αντιπαλεύουμε τα αρνητικά», αποδεικνύονται εκτός τόπου και χρόνου, αλλά και γεμάτοι με ευθύνες που πρέπει να αναγνωρίσουν.

Σταδιακά και σταθερά ο πολιτικός λόγος του ΣΥΡΙΖΑ, προσεγγίζει απελπιστικά αυτόν των κλασικών αστικών κομμάτων. Έτσι, όλα τα νέα σφαγιαστικά μνημονιακά μέτρα φοροληστείας, μείωσης συντάξεων, κατάργησης ΕΚΑΣ, κοινωνικών περικοπών και ιδιωτικοποιήσεων, δικαιολογούνται με ένα και μόνο (σαθρό και χιλιο-αποτυχημένο) επιχείρημα: «έτσι θα έρθουν οι **επενδυτές** και στη συνέχεια η χώρα θα μπει στον ενάρετο κύκλο της ανάπτυξης». Πρόκειται για τυπικό νεοφιλελεύθερο επιχείρημα υπέρ των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής όπως βαφτίζουν την καθίζηση της θέσης της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων με μέτρα σοκ.

Η πασαρέλα του Τσίπρα στις συνόδους των **Ευρωπαίων Σοσιαλιστών**, μαζί με την οικοδόμηση του γνώριμου **αρχηγικού προφίλ** παλαιάς κοπής, ολοκληρώνουν και στο συμβολικό επίπεδο την ολοκλήρωση της αστικής μνημονιακής εξέλιξης στη φυσιογνωμία του ΣΥΡΙΖΑ.

Δηλαδή, «ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ίδιος με τη ΝΔ;». Το ερώτημα αυτό, τελευταία υπερασπιστική γραμμή των ΣΥΡΙΖΟφυλάκων, επιδιώκει να αποφύγει τη συζήτηση για το κύριο ζήτημα, στο όνομα των **δευτερότερων** πλευρών. Ο ΣΥΡΙΖΑ προφανώς δεν είναι ταυτόσημος με τη ΝΔ, όπως και η ΝΔ δεν είναι ίδια με το ΠΑΣΟΚ. Κάθε αστικό, μικροαστικό ή άλλο κόμμα έχει πλευρές και ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με κοινωνικές διαστρωματώσεις, ιστορικές αφετηρίες, καθώς και διαφορετικές πολιτικές ή ιδεολογικές διαδρομές. Τα ειδικά χαρακτηριστικά τους όχι μόνο δεν στερούνται σημασίας, αλλά αντίθετα, αποτελούν στοιχείο

της **ιδιαίτερης πολιτικής αξίας** και χρησιμότητάς τους.

Ας παρατηρήσουμε προσεχτικά, την πολιτική γλώσσα του ΣΥΡΙΖΑ.

Από τη μια, απευθυνόμενος στα εθνικά και υπερεθνικά κέντρα αστικής εξουσίας, τονίζει ότι αποτελεί τη μοναδική **αποτελεσματική συστημική λύση**, με βασικό ατού την εξασφάλιση **κοινωνικής ανοχής**. Και είναι πράγματι πειστικός, εξασφαλίζοντας σε αυτό το διαγωνισμό συστημικότητας ότι σε κάθε περίπτωση θα αποτελεί το βασικό μέρος της «λύσης». Όσο πιο δεξιά πηγαίνει, τόσο περισσότερο κερδίζει εμπιστοσύνη και αδειάζει τη ΝΔ.

Από την άλλη, αξιοποιώντας δεσμούς με εργατικά λαϊκά στρώματα και την ιστορική πολιτική διαδρομή του στο χώρο της ρεφορμιστικής «ευρωπαϊκής» αριστεράς, επιχειρεί να «πείσει» τα πληβειακά κοινωνικά στρώματα που τον στήριξαν ότι αποτελεί τη **μοναδική «εφικτή» λύση, απέναντι στα «ακόμη χειρότερα»** της ΝΔ. Πλαστογραφώντας τα πάντα και ψευδολογώντας ασύστολα, ταυτίζει ακραία αντιλαϊκά μέτρα με δήθεν «αριστερή» και «ταξικά μεροληπτική υπέρ των φτωχότερων» πολιτική, φουσκώνοντας τα πανιά της ακροδεξιάς και ευτελίζοντας κάθε έννοια αριστερής πολιτικής αλλά και πολιτικής ειλικρίνειας.

Ακόμη και στο πλέον αντιφατικό φαινόμενο κυριαρχεί πάντα η **βασική** πλευρά του. Επίσης, οι αντιφάσεις πάντοτε εξελίσσονται και ωριμάζουν. Στην περίπτωση του ΣΥΡΙΖΑ, μένοντας μακριά από επιφανειακές προσεγγίσεις περί «ξαφνικής μετάλλαξης» ή «ξαφνικής προδοσίας της ηγεσίας», πρέπει να εξετάσουμε το **«αντικειμενικό» υπόστρωμα** της σημερινής ολοκλήρωσης της αστικής μνημονιακής εξέλιξής του.

Αφετηρία αυτής της προσέγγισης είναι ότι η σημερινή εικόνα του ΣΥΡΙΖΑ σχετίζεται όχι μόνο με την αθέτηση δευτερευουσών πλευρών, όσο κυρίως με το πολιτικό αποτέλεσμα του **προγραμματικού πολιτικού ορίου του.**

Όταν ένα κόμμα ξεκινά από την αφετηρία ότι η όποια διέξοδος θα δοθεί εντός ευρωζώνης και ΕΕ που είναι το βασικό πεδίο σχεδιασμού και βίαιης επιβολής των αντεργατικών μνημονιακών πολιτικών βάθους και της συνέχειας του αστικού κράτους στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του κεφαλαίου, δεν μπορεί παρά η κατάληξή του να είναι το διαρκές μνημόνιο και η αυταρχική πολιτική θωράκιση του συστήματος.

Στις «καλύτερες» προγραμματικές του στιγμές ο ΣΥΡΙΖΑ ονειρεύτηκε τον κλασικό σοσιαλδημοκρατικό δρόμο, δηλαδή τη σύζευξη της αδιατάρακτης καπιταλιστικής

συνέχειας, με τον «πολιτικό έλεγχό» της και μέτρα περιορισμένης κοινωνικής πολιτικής και δημοκρατίας υπέρ των φτωχότερων από τους φτωχούς και τους αποκλεισμένους, σε μια εκδοχή ευρω-κεϋνσιανισμού. Μόνο που αυτή η εποχή έχει περάσει και αυτή η σοσιαλδημοκρατία είναι ήδη νεκρή, έχοντας συγκλίνει εμφανώς με τη νεοφιλελεύθερη οπτική.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είχε απόλυτη σιγουριά, ότι η όποια «διέξοδος» θα ήταν αποτέλεσμα συντεταγμένης «διαπραγμάτευσης» μιας «αριστερής κυβέρνησης» με τους θεσμούς των εταίρων. Αν και θα ήταν άτοπο να κατηγορήσει κανείς ένα τέτοιο κόμμα για εξοστρακισμό της λογικής της επαναστατικής ρήξης, πρέπει να επισημανθούν οι **άμεσες πολιτικές συνέπειες** αυτής της αφέλειας: Η ρητή άρνηση της σύγκρουσης , οδηγεί στην απουσία έστω της **προετοιμασίας** για αυτήν και τελικά στην αδυναμία «διαπραγμάτευσης» ακόμη και για τα στοιχειώδη, ακυρώνοντας κάθε δυνατότητα κατακτήσεων. Με αυτή την έννοια, η ενεργός παρουσία στον παρόντα πολιτικό χρόνο της επαναστατικής τακτικής και στρατηγικής δεν αποτελεί θεματοφύλακα του απροσδιόριστου μέλλοντος, όπως συχνά ειρωνεύονται οι αντίπαλοί της, αλλά και αποτρεπτικό παράγοντα μιας στρατηγικής ήττας σαν και αυτήν που απειλούμαστε σήμερα εξ αιτίας της ηγεμονίας της λογικής «ρήξεις, χωρίς ρήξη».

Ας δούμε πως συνόψισε αυτή τη λογική σε πρόσφατη ομιλία του στη βουλή, ο ίδιος ο Αλέξης Τσίπρας: «αριστερό και ριζοσπαστικό δεν είναι να φαντασιώνεσαι μια ιδεατή κοινωνία (…) αλλά να ματώνεις για να δημιουργήσεις –έστω σιγά σιγά αλλά σταθερά– τις συνθήκες όπου θα μπορέσουν να ευδοκιμήσουν αλλαγές υπέρ της προστασίας των δικαιωμάτων των πολλών». Με άλλα λόγια: η αριστερά όχι στο ρόλο του μαχητή για να κερδηθεί ο πόλεμος, αλλά σε αυτόν της παρηγορήτρας νοσοκόμας στα μετόπισθεν…

Με μοχλό το ψεύτικο δίλημμα «απτές μικρές αλλαγές τώρα ή ιδεατή κοινωνία στο άφταστο μέλλον» οι οπαδοί του «εφικτού» και του «μικρότερου κακού», τελικά καταστρέφουν κάθε δυνατότητα τόσο άμεσων κατακτήσεων όσο και του να γίνει αύριο εφικτό αυτό που δεν είναι σήμερα μέσω της κοινωνικής και πολιτικής συγκρότησης μιας επαναστατικής ρηξιακής δυναμικής. Αν κάτι οδήγησε στη σημερινή άθλια μνημονιακή κατάληξη του ΣΥΡΙΖΑ, είναι ακριβώς η αποδοχή της παραπάνω λογικής. Δεν τους νίκησαν τόσο οι «υπέρτερες εχθρικές δυνάμεις» (περίμεναν να τους πουν …να περάσουν άραγε;), όσο κυρίως τους κατάπιε και τους μεταμόρφωσε ολοκληρωτικά το κράτος και η κυβέρνηση με τις αναπόδραστες λειτουργίες και «υποχρεώσεις» που έχουν ως μηχανισμοί της ευρύτερης αστικής εξουσίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ (και όχι μόνο), φαντασιώθηκε πως πρόκειται για απλά εργαλεία που θα δούλευαν αλλιώς…

Η συζήτηση για τις αιτίες της εξέλιξης του χαρακτήρα του ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει μόνο θεωρητική και ιστορική σημασία. Καθορίζει σε μεγάλο βαθμό, αν θα δοθούν καύσιμα για την επανεξόρμηση των απελευθερωτικών κομμουνιστικών ιδεών και την ηγεμονία της επαναστατικής αντίληψης σε ένα νέο κύκλο εργατικής και λαϊκής αντεπίθεσης και διαμόρφωσης πολιτικού αντικαπιταλιστικού μετώπου ή αν θα εξακολουθήσει να ηγεμονεύει η διαχρονική και αδιέξοδη αναζήτηση «φιλολαϊκής διεξόδου» εντός του πλαισίου του σύγχρονου ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

Δημοσιεύτηκε στο ΠΡΙΝ στις 22/5/16